

Νοσήματα του δέρματος

Ο όρος ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ προέρχεται από τις ελληνικές λέξεις *δέρμα*, που σημαίνει επιδερμίδα, και *λόγος*, που σημαίνει μελέτη ή ομιλία, λέξη ή αίτιο. Είναι ένα σημαντικό πεδίο για τον κλινικό, λόγω της αυξημένης συχνότητας των δερματολογικών παθήσεων με τις οποίες μπορεί να έρθει αντιμέτωπος στην καθημερινή κλινική πράξη. Τα νοσήματα αυτά μπορεί να προκύψουν ως πρωτογενείς αλλοιώσεις ή σύνδρομα ή μπορεί να ανταναικλούν κάποια άλλη εσωτερική παθολογική διεργασία. Όταν ακολουθούνται τα ουσιώδη βήματα, όπως η λήψη πλήρους ιστορικού και η ολοκληρωμένη κλινική εξέταση, διευκολύνεται ο προσδιορισμός του αιτίου της δερματολογικής πάθησης. Ίσως η πιο κοινή ομάδα δερματολογικών νοσημάτων να περιλαμβάνει τις αντιδράσεις του τύπου της υπερευαισθησίας, ωστόσο άλλες σημαντικές παθήσεις μπορεί να συσχετίζονται με ανοσολογικής αιτιολογίας νοσήματα, λοιμώδη νοσήματα, νεοπλάσματα, διατροφικές διαταραχές και διάφορα μεταβολικά ή ενδοκρινικά νοσήματα. Η διαγνωστική προσέγγιση των δερματολογικών νοσημάτων, μετά τη λήψη πλήρους ιστορικού και τη διενέργεια της κλινικής εξέτασης, περιλαμβάνει μη εξειδικευμένες εξετάσεις, όπως η γενική εξέταση του αίματος, οι βιοχημικές εξετάσεις στον ορό του αίματος, οι ορολογικές εξετάσεις για ανοσολογικά ή λοιμώδη νοσήματα, η ενδοδερμική δοκιμή και η λήψη ιστοτεμαχίων για ιστοπαθολογική εξέταση. Τα πλεονεκτήματα των διαγνωστικών αυτών εξετάσεων είναι ότι είναι εύκολα διαθέσιμες στον κλινικό κτηνίατρο και δεν είναι επεμβατικές. Σε πολλές περιπτώσεις, η τυπική εμφάνιση ορισμένων αλλοιώσεων απαιτεί ελάχιστη διαγνωστική διερεύνηση, διαφυλάσσοντας έτσι τον ιδιοκτήτη από πληθώρα εξόδων.

1 Νοσήματα του δέρματος

- Ένα οζίδιο είναι ένα οζίδιο, μέχρι να παρακεντηθεί.
- Μην το κοιτάς, παρακέντησέ το.
- Η δοκιμή της επαναφοράς της πτυχής του δέρματος είναι δύσκολο να εκτιμηθεί σε περιστατικά παχύσαρκα ή καχεκτικά.
- Πλεονάζοντα υγρά υποδορίως μπορεί να προκαλέσουν νέκρωση του δέρματος.

1.1α, β. Αγγειίτιδα του δέρματος.
Οι δερματικές αλλοιώσεις σε αυτό το περιστατικό ξεκίνησαν ως ευδιάκριτες πολυεστιακές περιοχές ερυθρήματος, που εξελίχθηκαν σε εσχάρα και, τελικά, νέκρωση. Από τις αλλοιώσεις αυτές ελήφθησαν ιστοτεμάχια για βιοψία και διαπιστώθηκε ότι πρόκειται για αγγειίτιδα του δέρματος. Η διαταραχή αυτή συνήθως προκαλείται από τύπου III αντίδραση υπερευαισθησίας. Η αφορμή για την ευαισθητοποίηση μπορεί να ποικίλλει και περιλαμβάνει φάρμακα, υποκείμενα νοσήματα και λοιμώξεις και τον σχηματισμό ανοσοσυμπλόκων από έκθεση σε ετερόλογες πρωτεΐνες. Ορισμένες φορές, το αίτιο παραμένει άγνωστο ή χαρακτηρίζεται ως ιδιοπαθές. Οι αλλοιώσεις μπορεί να εμφανίζονται ως πορφύρα, πετέχειες ή εξελκώσεις. Κατά την ιστοπαθολογική εξέταση, ανευρίσκονται λευκά αιμοσφαίρια, που συσσωρεύονται γύρω από το τοίχωμα των αγγείων (λευκοκυτταρική αγγειίτιδα). Η θεραπευτική αγωγή περιλαμβάνει την απομάκρυνση του αίτιου, εάν αυτό είναι εφικτό, και τη χορήγηση ανοσοκατασταλτικών φαρμάκων, όπως η πρεδνιζόνη. Η αγγειίτιδα μπορεί να αφορά τόσο επιφανειακές όσο και εν τω βάθει μικρές, μεσαίες ή ευμεγέθεις αρτηρίες και αρτηρίδια.

1.3. Άτυπη μυκοβακτηριακή λοίμωξη. Στην εικόνα φαίνεται ένα χρόνια δερματικό έλκος με εξίδρωμα, που δεν ανταποκρίθηκε στον τοπικό καθαρισμό και στα αντιβιοτικά. Αυτή η περιγραφή θα πρέπει να θέτει την υποψία για άτυπη μυκοβακτηριακή λοίμωξη, η οποία απαιτεί εξειδικευμένα καλλιεργητικά μέσα και ιδανικές συνθήκες καλλιέργειας. Για τη διάγνωση απαιτείται δειγματοληψία από το βάθος της αλλοίωσης. Οι λοιμώξεις αυτές, εφόσον διαγνωστούν, απαιτούν μήνες συνεχόμενης φαρμακευτικής αγωγής και επανεκτίμηση, ώστε να εξεταστεί το ενδεχόμενο αλλαγής των χορηγούμενων αντιβιοτικών, εάν αναπτυχθούν ανθεκτικά στελέχη βακτηρίων. Οι υποτροπές είναι πιθανές, ιδίως εφόσον συνυπάρχει ανοσοκαταστολή.

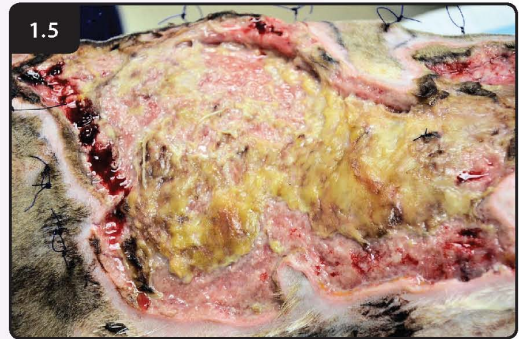
1.4α, β. Δυστροφική τιτάνωση.

Αυτή η δερματοπάθεια συχνά συνδέεται με τον υπερφλοιοεπιπεφριδισμό και σπανιότερα με άλλες παθολογικές καταστάσεις. Μπορεί να εκδηλωθεί με διάφορες μορφές, όπως ως εξιδρωματικές ερυθρηματώδεις δερματικές αλλοιώσεις ή ως μια ξηρή πλάκα που δεν φλεγμαίνει. Στην επιπολής μορφή τυπικά εκδηλώνεται ως κιτρινωχρές ασβεστοποιημένες εναποθέσεις. Δεν υπάρχει ειδική θεραπεία, παρά μόνο αντιμετώπιση του υποκείμενου νοσήματος. Τα περισσότερα περιστατικά θα βελτιωθούν, εφόσον αντιμετωπιστεί ο υπερφλοιοεπιπεφριδισμός.

1.5. Εγκαύματα που προκλήθηκαν από θερμοφόρα.

Τα θερμικά εγκαύματα μπορεί να είναι πολύ εκτεταμένα, όπως φαίνεται από την αλλοίωση που φέρει αυτός ο σκύλος. Συνήθως προκύπτουν, όταν ζώα σε κατάκλιση καλύπτονται από συσκευές που εκπέμπουν θερμότητα, όπως θερμοφόρες και θερμά επιθέματα με καυτό νερό. Τα πρώιμα ευρήματα περιλαμβάνουν ερύθημα, που σύντομα ακολουθείται από σκλήρυνση του δέρματος, που συχνά συνοδεύεται από σχηματισμό εσχάρων, η οποία αργότερα αποχωρίζεται και από τις ρωγμές της απεκκρίνονται ιστικά υγρά. Η θεραπευτική αγωγή περιλαμβάνει την καλή επικοινωνία με τους ιδιοκτήτες, εκτεταμένη τοπική φροντίδα των δερματικών αλλοιώσεων, αντιβιοτικά κατόπιν καλλιέργειας δειγμάτων που λαμβάνονται από την αλλοίωση και αντιβιογράμμα και επαναλαμβανόμενες χειρουργικές προσπάθειες με διάφορες τεχνικές σύγκλεισης του τραύματος κατά τη διάρκεια των επόμενων μηνών. Πρέπει να διορθώνονται οι πρακτικές που εφαρμόζονται κατά τη νοσηλεία.

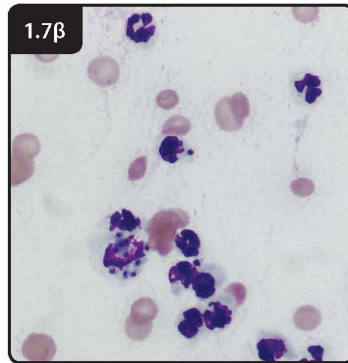
1.2α-ε. Φαρμακευτική αγγειίτιδα. Αυτός ο σκύλος εμφάνισε διάχυτες επιφανειακές εξελκώσεις, που αφορούσαν στα πτερύγια των αφτιών, στον στοματικό βλεννογόνο, στο δέρμα γύρω από τους οφθαλμούς, στο ακρορρίνιο και στα δάκτυλα. Πρέπει να τονιστεί η βλεννογονοδερματική εντόπιση των αλλοιώσεων, η οποία θα ήταν τυπική ενός αυτοάνοσου νοσήματος. Το αίτιο ήταν η φαρμακευτική ουσία πραζοσίνη, η οποία κρίθηκε απαραίτητο να διακοπεί και να αντικατασταθεί από άλλο φάρμακο με παρόμοια δράση.

1.6α-γ. Ηπατοδερματικό σύνδρομο. Αυτή η περίπλοκη δερματοπάθεια καλείται, επίσης, επιπολής νεκρολυτική δερματίτιδα και θεωρείται ότι προκύπτει από την έλλειψη αμινοξέων και από άλλες διατροφικές ελλείψεις, λόγω υποκείμενου ηπατικού νοσήματος ή γλυκαγονώματος (καρκίνωμα των άλφα κυττάρων του παγκρέατος). Η υπερκεράτωση των πελματικών φυμάτων και των μεσοδακτύλιων πτυχών είναι αρκετά χαρακτηριστική. Δερματικές αλλοιώσεις εμφανίστηκαν επίσης στην ακροποσθία αυτού του σκύλου. Το υποκείμενο αίτιο στο συγκεκριμένο σκύλο ήταν το μεταστατικό γλυκαγονώμα.

Η υπεργλυκαγοναιμία, επίσης, προκαλούσε

αντίσταση στην ινσουλίνη και σακχαρώδη διαβήτη. Η θεραπεία αυτού του δερματικού νοσήματος περιελάμβανε την ενδοφλέβια έγχυση αμινοξέων, ενώ ελήφθησαν και χειρουργικά θεραπευτικά μέτρα για την αντιμετώπιση του υποκείμενου νοσήματος.

1.7α, β. Δερματική μορφή λείσμανιώσης. Ο σκύλος αυτός έχει τη δερματική μορφή της λείσμανιώσης. Αυτή ήταν μια μη αναμενόμενη διάγνωση σε έναν σκύλο που ζει αποκλειστικά στη Florida, όπου η νόσος δεν είναι ενδημική. Αυτό το

πρωτοζωικό νόσημα μπορεί να επηρεάζει το δέρμα, καθώς και να προκαλεί συστηματική νόσο και είναι ενδημικό στις παραμεσόγειες χώρες. Η δερματική και η σπλαγχνική μορφή συχνά απαντώνται στη Βραζιλία. Η σκνίπα του είδους *Phlebotomus* είναι ο ενδιάμεσος ξενιστής και ο σκύλος είναι ο τελικός ξενιστής. Οι αμαστιγωτές μορφές μπορούν να βρεθούν στα μονοκύτταρα του αίματος, όπως φαίνεται στην Εικόνα 1.7β. Η διάγνωση γίνεται με την ταυτοποίηση των αμαστιγωτών μορφών στα μακροφάγα κατά την κυτταρολογική εξέταση του μυελού των οστών. Οι βιοψίες του δέρματος επιτρέπουν την ταυτοποίηση των προμαστιγωτών μορφών. Η θεραπεία συχνά περιλαμβάνει αντιμονιούχα σκευάσματα και η πρόγνωση είναι επιφυλακτική.

1.8. Λεμφοκυτταρική-πλασμοκυτταρική ποδοδερματίτιδα της γάτας. Η δερματοπάθεια αυτή αφορά στις γάτες και δεν έχει γνωστό αποδεδειγμένο αίτιο. Μπορεί να προκαλέσει σοβαρή δυσχέρεια στη μετακίνηση, ιδίως όταν είναι τόσο εκτεταμένη όσο στη γάτα της εικόνας. Η θεραπεία είναι υποστηρικτική και σπανίως χειρουργική.

1.9. Δερματοσπάραξη. Το δέρμα στους σκύλους και στις γάτες που πάσχουν από δερματοσπάραξη είναι χαρακτηριστικά υπερελαστικό και σχίζεται εύκολα. Αυτή είναι μια συγγενής διαταραχή του συνδετικού ιστού και μοιάζει αρκετά με το σύνδρομο Ehlers-Danlos του ανθρώπου. Εξαιτίας της αυξημένης συχνότητας εμφάνισης δερματικών εκδορών σε αυτούς τους ασθενείς, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα προφύλαξης. Καλύμματα των πελμάτων ή των νυχιών ή χειρουργικός ακρωτηριασμός της τρίτης φάλαγγας (σε ακραίες περιπτώσεις) βοηθούν στην πρόληψη του αυτοτραυματισμού λόγω κνησμού.

1.10. Οξεία αντίδραση υπερευαισθησίας. Η αντίδραση του δέρματος που φαίνεται σε αυτό το Golden Retriever προέκυψε εντός ωρών και συνοδευόταν από κνησμό. Αυτός ο τύπος οξείας βλαττιδώδους δερματίτιδας κατά μήκος της οσφυϊκής μοίρας της σπονδυλικής στήλης ήταν κατά πάσα πιθανότητα αντίδραση υπερευαισθησίας, η οποία θα μπορούσε να προκληθεί από σμήνος κουνουπιών, κάτι το οποίο ήταν συχνό φαινόμενο κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου καλοκαιριού. Η θεραπεία περιλαμβάνει το κούρεμα του δέρματος, τον ήπιο καθαρισμό και τη βραχυπρόθεσμη (7 ημέρες) χορήγηση γλυκοκορτικοειδών και αντισταμινικών ουσιών. Η απομάκρυνση του τριχώματος επιταχύνει την ίαση.

